

QORTI KOSTITUZZJONALI

IMĦALLFIN

**S.T.O. PRIM IMĦALLEF MARK CHETCUTI
ONOR. IMĦALLEF GIANNINO CARUANA DEMAJO
ONOR. IMĦALLEF ANTHONY ELLUL**

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 2 ta' Diċembru, 2024.

Numru 7

Rikors numru 251/2019/1 TA

George Schembri

v.

L-Avukat Ġenerali u b'digriet tad-29 ta' Jannar, 2020 isem l-Avukat Ġenerali ġie jaqra Avukat tal-Istat, u b'digriet tal-25 ta' Frar, 2020 ġew kjamati in kawża Francis Schembri u Angelina Schembri.

Il-Qorti:

1. Din hija sentenza dwar appell imressaq mir-rikorrent minn sentenza mogħtija mill-Prim' Awla tal-Qorti Ċivili fil-kompetenza kostituzzjonali tagħha nhar l-20 ta' Ottubru 2022 wara li l-Ewwel Qorti ċaħdet it-talbiet tar-rikorrent bl-ispejjeż kontrih.

Daħla

2. Ir-rikorrent ressaq is-segweni talbiet:

“1. Tiddikjara u tiddeċiedi illi d-dewmien fil-proċedura ta' separazzjoni pendenti bejn ħu l-esponenti u martu quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Sede Superjuri Sezzjoni Tal-Familja fl-ismijiet Schembri Angelina Sive Lina vs Schembri Francis ref: 17/2006 tilledi d-drittijiet fundamentali ta' l-esponenti għall-protezzjoni minn privazzjoni ta' proprjetà kif sancit bl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u bl-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar Drittijiet tal-Bniedem għax huwa ġie pprivat mit-tgwadija paċifika tal-possediment tiegħu hekk kif fuq ingħad;

2. Tiddikjara u tiddeċiedi illi r-rifjut tal-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Sede Superjuri - Sezzjoni Tal-Familja fill-kawża pendenti quddiemha fl-ismijiet Schembri Angelina Sive Lina vs Schembri Francis ref: 17/2006 illi tilqa' t-talba tiegħu sabiex jagħti garanzija alternattiva għal dik bankarja tilledi d-drittijiet fundamentali tiegħu għal smiegħ xieraq hekk kif sancit taħt l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni u l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar Drittijiet tal-Bniedem għar-raġunijiet fuq imfissra;

3. Tiddikjara u tiddeċiedi illi l-konfiska tad-deheb propjeta tal-esponenti hekk kif fuq ingħad fil-proċeduri tas-separazzjoni pendenti bejn ħu l-esponenti u martu fl-ismijiet tilledi d-drittijiet fundamentali ta' l-esponenti għall-protezzjoni minn privazzjoni ta' proprjetà kif sancit bl-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u bl-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja dwar Drittijiet tal-Bniedem għax huwa ġie pprivat mit-tgwadija paċifika tal-possediment tiegħu; u

4. Tipprovdi rimedju inkluż ħlas ta' kumpens xieraq”.

U għamel dan abbażi tas-segweni premissi:

“1. Illi bejn ħu l-esponenti Francis Schembri u mart l-istess Francis Schembri Angelina Schembri għaddejjin proċeduri għal separazzjoni personali bejniethom liema separazzjoni ilha għaddejja mis-sena 2006 u ġġib l-ismijiet Angelina Schembri vs Francis Scembri bin-numru ta' referenza 17/2006BS;

2. Illi f'dawn il-proċeduri l-Qorti tal-Maġistrati pproċediet sabiex tikkonfiska deheb li kien fil-pussess ta' Francis Schembri. Dan id-deheb għandu valur ta' eluf ta' ewro;

3. Illi dan id-deheb jappartjeni fil-maġġor parti lill-esponenti u lil ħuh Francis Schembri, b'uħud mil-biċċiet ta' l-istess deheb huwa propjeta esklussiva tal-esponenti, provenjenti mill-wirt tal-ġenituri u zijiet u kif huwa, jew għandu jkun apprezzat minn dawk il-kontendenti.

4. Illi minkejja li f'din il-kawża l-esponenti mhux parti u lanqas ma huwa l-legittimu kontraddittur u huwa totalment estraneju għal dawk il-proċeduri, huwa għe maħkum bl-effetti tal-konfiska sureferit stante li l-istess deheb ikkonfiskat huwa propjeta tiegħu hekk kif fuq ingħad.

5. Illi minkejja diversi rikorsi sabiex dan il-preġudizzju li qed isofri jitneħħa, l-Qorti tal-Familja ddeċidiet billi irriservat li tipprovdi ulterjorment dwar din it-talba peress li ħasset li jkun opportun li tistenna l-eżitu tar-rapport tal-periti perizjuri u issoleċitat lill-partijiet sabiex jikkoperaw ma' dawn il-periti sabiex din il-pendenza tingħalaq.

6. Illi l-konfiska ta' dan id-deheb u r-rifjut tal-Qorti li tirrilaxxa l-istess deheb jilledi d-dritt fundamentali tal-esponenti għat-tgawdija tal-propjeta tiegħu u jilledi d-dritt fundamentali tiegħu hekk kif sancit bl-1 Artikolu tal-1 Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem.

7. Illi fl-istess atti tal-proċeduri surreferiti, fl-2008 l-esponenti kien għamel garanzija favur ħuh Francis Schembri għas-somma ta' €100,000 sabiex tkopri mandat ta' sekwestru li kien sar kontra ħuh Francis Schembri. Din il-garanzija għamilha sabiex jgħin lil ħuh peress li l-proċeduri li kien hemm għaddejnin kienu poġġew piż kbir finanzjarju fuqu.

8. Illi din il-garanzija saret peress li fil-fehma tal-esponenti tali proċeduri ma kellhomx idumu speċjalment fid-dawl illi dawn kien diġa ilhom sentejn għaddejnin.

9. Illi minkejja dan, dawn il-proċeduri għadhom għaddejnin.

10. Illi fil-kors ta' dawn il-proċeduri l-esponenti talab kemm-il darba sabiex din il-garanzija tiġi sostitwita b'garanzija oħra fuq propjeta immobbli tiegħu ta valur ferm superjuri il-€100,000 (kif jirriżulta mill-istima peritali ippresentata lill-istess Qorti) u dana peress li l-garanzija bankarja tirrikjedi ħlas favur il-bank ta' ħames mitt ewro (€500) fis-sena u sal-ġurnata tal-lum l-esponenti diġa ħareġ mas-sitt t'elef (€6,000) sabiex iżomm din il-garanzija fis-seħħ.

11. Illi l-ewwel rikors intavolat għe injorat totalment fejn lanqas għe iddegretat, mentri t-tieni rikors għe miċħud mingħajr ma l-Qorti tat ebda raġuni u mingħajr ebda indikazzjoni li apprezzat il-preġudizzju tal-esponent u n-nuqqas assolut ta' preġudizzju lis-sekwestranti.

12. Illi d-dewmien ta' dawn il-proċeduri jmur kontra dritt fundamentali tal-esponenti għat-tgawdija tal-propjeta tiegħu u jilledi d-dritt fundamentali tiegħu hekk kif sancit bl-1 Artikolu tal-1 Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem u dana peress li meta ħareġ il-garanzija favur ħuh huwa kellu legitimate expectation li l-proċeduri ta' separazzjoni ma jdumux dewmien eseġerat.

13. Illi ċ-ċaħnda tal-Qorti tat-talba tal-esponenti sabiex jiskambja l-garanzija bankarja ma' waħda fuq propjeta immobbli mingħajr ma tat ebda raġuni

għal tali rifjut tilledi d-dritt fundamentali tiegħu għal smiegħ xieraq hekk kif sancit taħt l-Artikolu 6 tal-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet Fundamentali tal-Bniedem.”

3. L-Avukat tal-Istat ressaq is-segweni eċċezzjonijiet:

“Illi l-esponenti jirrespingi l-allegazzjonijiet bħala infondati fil-fatt u fid-dritt stante li, kif ser jiġi spjegat aktar l'isfel, bl-ebda mod ma ġew mittiefsa d-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti. Fil-fatt l-esponent jiddikjara li l-lanjanzi li tqajmu huma fiergħa u vessatorji.

Illi l-esponent ser jibda qabel xejn billi brevement isemmi ċertu fatti u dan sabiex din l-Onorabbli Qorti tifhem aħjar x'għara fil-każ odjern anke għaliex ir-rikors promotur huwa vag u għandu diversi inezattezzi.

Illi din il-kawża kostituzzjonali apparentement nibtet minn kawzi oħra ċivili li hemm pendenti quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) (Gurisdizzjoni Superjuri) (Sezzjoni tal-Familja fl-ismijiet Angelina sive Lina Schembri vs. Francis Schembri.

Angelina Schembri u Francis Schembri żżewwġu fit- 3 ta' Gunju 1984 u hemm bejniethom il-komunjoni tal-akkwisti. Fil-kawza numru 17/2006, Lina Schembri talbet sabiex il-Qorti kompetenti tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti u jkun hemm il-qsim ġudizzjarju tal-beni li jiffirmaw parti mill-istess komunjoni tal-akkwisti. Permezz ta' sentenza datata 16 ta' Settembru 2009 il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) laqgħet it-talba tal-attributi u ddikjarat terminata l-komunjoni tal-akkwisti bejn il-konjuġi Schembri u ordnat li l-kawża titkompla sabiex issir il-qsim ġudizzjarju tal-komunjoni tal-beni. Din is-sentenza ġiet konfermata mill-Qorti tal-Appell fit- 2 ta' Marzu 2010. Fl-istess atti ta' dak il-proċediment hemm sentenza oħra datata 31 ta' Mejju 2013 tal-Qorti tal-Appell fejn biha ġiet konfermata sentenza parzjali mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) fejn ġie deċiż li l-komunjoni tal-akkwisti kienet tikkonsisti fl-effetti immobbli u mobbli elenkati minnha f'dik is-sentenza.

Illi bejn l-istess konjuġi Schembri għaddejja wkoll kawża ta' separazzjoni personali numru 6/2007. Tajjeb li jingħad li ż-żewġ kawzi mixjien flimkien quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) (Gurisdizzjoni Superjuri) (Sezzjoni tal-Familja) u t-tnejn li huma għadhom ma ġewx deċiżi definittivament.

Illi l-eċċezzjonijiet qed jingħataw mingħajr preġudizzju għal-xulxin:

1. Illi preliminarjament, l-esponent huwa tal-fehma li peress li r-rikorrent għandu pretensjoni fuq xi deheb li hu milqut mill-komunjoni tal-akkwisti u li dwarha hemm kawża pendenti, għandhom jissejñu fil-kawża kemm Francis Schembri kif ukoll Angelina /Lina Schembri.

2. Illi preliminarjament ukoll ir-rikorrent għandu jispeċifika eżattament kemm huma dawn l-ammonti ta' flus u deheb li qed jgħid li huma tiegħu u jgħib prova tat-titolu;

3. Illi fi kwalunkwe każ, ir-rikorrent ma jistgħax jiftaħ kawża kostituzzjonali meta għandu rimedji ordinarji disponibbli għalih. Huwa pjutost evidenti li l-pretensjonijiet tiegħu huma ta' natura ordinarja u li għandhom jiġu deċiżi minn Qrati oħra. Jekk dan id-deheb jappartjeni lir-rikorrent u hemm kwistjoni dwaru mal-konjuġi Schembri mela allura r-rikorrent għandu ifittex lil-konjuġi Schembri u mhux jiftaħ kawża kostituzzjonali!

4. Illi konfiska ta' xi beni tfixxer li proprjeta mobbli jew immobbli tgħaddi favur il-Gvern ta' Malta. F'dan il-każ ma jidherx li saret konfiska u allura l-baži ta din il-kawża huwa wieħed żbaljat. Jekk verament kien hemm xi konfiska ta' xi deheb din il-prova tispetta lir-rikorrent.

5. Illi l-esponent jirrileva wkoll li għadarba l-kawża ċivili għadhom pendenti u li l-Qorti tal-Familja irriservat li tipprovd i ulterjorment dwar rikors li għamel r-rikorrent peress li trid tistenna l-eżitu tar-rapport tal-periti perizjuri, allura din il-kawża kostituzzjonali hija wkoll intempestiva. Għalhekk il-fatt waħdu li r-rikorrenti qiegħed iqajjem allegazzjonijiet tali allegazzjonijiet ma isostnux l-ilment tal-ksur ta' drittijiet invokati u dawn waħidhom mhumiex determinanti tal-kwistjoni minnu sollevata, b'dana li l-ilment huwa għal kollox intempestiv u prematur.

Illi l-esponent jisfhaq li m'hemm l-ebda deċiżjoni definittiva dwar il-qsim tal-beni tal-komunjoni tal-akkwisti u r-rikorrent ma kien ċar xejn dwar x'kienu ċ-ċirkostanzi fejn il-Qorti tal-Familja ordnat il-konfiska tad-deheb li qed jgħid huma tiegħu. Fil-fatt ma jidherx li hemm sentenza jew provvedimento fejn il-Qorti ordnat il-konfiska tad-deheb imsemmi.

6. Illi r-rikorrent qiegħed jgħid li l-jeddijiet tiegħu għat-tgawdija paċifika tal-proprjeta ġew leżi minħabba dewmien fil-proċeduri Angelina Schembri vs. Francis Schembri. Pero għandu jingħad li dan il-jedd ma jeżistiex u dan għaliex il-jedd sabiex kawża tinqata fi żmien raġionevoli jiffirma parti mill-jedd għal smiġħ xieraq u mhux dak kontemplat fl-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u/jew l-artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea. M'hemm l-ebda deċiżjoni li tolqot id-drittijiet ċivili u l-obbligi tar-rikorrent u wisq inqas ma teżisti akkuża kriminali kontrih u għalhekk ir-rikorrent m'għandu l-ebda jedd jinwoka dewmien fi proċeduri li hemm bejn terzi.

7. Illi mingħajr preġudizzju għal fuq espost dwar l-ilment li jirrigwarda ksur tal-Ministeru/dipartiment/entita tal-Gvern ma ħa il-pussess u/jew il-kontroll ta' xi allegata proprjeta tar-rikorrenti. Kif ingħad qabel, hemm kawża ċivili bejn terzi dwar qsim ġudizzjarju tal-beni f'kommunjoni tal-akkwisti u għalhekk l-esponent ma jistgħax jifhem kif qed jiġi allegat ksur tad-dritt għal-proprjeta meta l-Gvern f'dan il-każ m'għandu x'jaqsam xejn.

8. Illi fuq kollox jingħad li r-rikorrent ma jistgħax jinqeda minn azzjoni kostituzzjonali biex jiġu riveduti deċiżjonijiet u digriet li ingħataw minn Qrati oħra.

9. L-esponent jeċepixxi l-improponibilità tal-Artikolu 37 tal-Kostituzzjoni u dan peress li dana l-artikolu japplika biss f'każ ta' tehid forzuż tal-proprjeta'.

Illi sabiex wieħed ikun jista' jitkellem fuq tehid forzuż jew obligatorju, persuna trid tiġi żvestita minn kull dritt li għandha fuq dik il-proprjeta' bħal meta jkun hemm ordni ta' esproprijazzjoni permezz ta' akkwist b'titolu ta' xiri assolut. Il-fatti tal-każ in diżamina ma jikwadrawx ruħhom f'dan it-tip ta' tehid forzuż. L-istess prinċipji japplikaw għall-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll.

10. Illi jekk din l-Onorabbli Qorti xorta waħda ser tidhol fil-kwistjoni tad-dewmien li hemm fil-kawża bejn il-konjuġi Schembri, l-esponent jisħaq li jekk kien hemm dewmien dan għandu jiġi attribwit lill-partijiet stess li damu diversi snin ikaxkru saqajhom. Għalhekk u fid-dawl tas-suespost l-allegazzjonijiet u t-talbiet tar-rikorrent għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra tiegħu.

Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjeż”

4. Ġew kjamati fil-kawża Francis Schembri u Angelina Schembri, u dan wara talba tal-Avukat tal-Istat u permezz ta' digriet tal-25 ta' Frar 2020. Huma ressqu risposti separati. Fil-każ ta' Angelina Schembri hi wieġbet:

“1. In linea preliminari, l-intempestività tal-azzjoni tar-rikorrent in kwantu r-rikorrent ma esawrixxiex ir-rimedji ordinarji ewlenin fosthom li jikseb dikjarazzjoni permezz ta' rikors ġuramentat ordinarju quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Civili jew il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Gurisdizzjoni Superjuri - Sezzjoni Generali li d-deheb jappartjeni lilu u li l-flus marbutin bil-garanzija bankarja huma tiegħu wkoll. Dan ma sarx u l-fatt li għamel rikors jew rikorsi fl-atti tal-kawża għax-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti u s-separazzjoni tal-beni li hemm pendenti fil-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Gurisdizzjoni Superjuri - Sezzjoni tal-Familja bejn ħuh Francis Schembri u martu ċjoè l-esponenti, li ġgib in-numru 17/2006/BS, ma jstax jitqies li r-rikorrent eżawrixxa r-rimedji ordinarji. Il-prinċipji applikabbli meta l-Qorti tiġi biex tiddeċiedi jekk ir-rikorrent għandux jew kellux għad-dispożizzjoni tiegħu rimedju ordinarju alternattiv

u effettiv ġew delineati minn din il-Qorti u li ġew konfermati mill-Qorti tal-Appell Sede Kostituzzjonali f'diversi sentenzi tagħha. Dan l-insenjament ġie miġbur b'mod komprensiv fis-sentenza tal-Qorti Kostituzzjonali tas-16 ta' Jannar 2006 fl-ismijiet: Olena Tetyak vs Direttur taċ-Ċittadinanza u Expatriate Affairs.

2. Illi d-deheb miżmum taħt l-awtorità tal-Qorti fl-atti tal-Ittra ta' Medjazzjoni 86/2006/PC li ġie elevat fil-21 ta' Diċembru 2006, fuq ordni tal-Qorti tal-Familja ma jappartjenix lir-rikorrent. Id-deheb kien ġie elevat mir-residenza ta' Francis Schembri u martu ċjoé – l-esponenti mill-appartament tagħhom fi Triq Uliisse, Marsalforn, fejn kienu jirrisjedu dak iż-żmien l-istess konjuġi Schembri. Dan id-deheb ġie ddikjarat li huwa tal-komunjoni tal-akkwisti bejn il-konjuġi Schembri b'sentenza tat-13 ta' Gunju 2012, fil-kawża numru 17/06/BS li hemm quddiem il-Qorti tal-Familja fl-ismijiet: Angelina Schembri vs Francis Schembri, konfermata mill-Qorti tal-Appell bis-sentenza tal-1 ta' Mejju 2013. Din is-sentenza hi illum waħda finali u konklussiva. Ir-rikorrent qatt ma ħa passi quddiem il-qorti ordinarja biex jikseb dikjarazzjoni kuntrarja għal din is-sentenza. Sempliċi rikors fl-atti ta' kawża li fiha r-rikorrent ma kienx parti u bla prova ta' xejn, ma jistax jitqies li huwa jew kien mezz xieraq ta' rimedju disponibbli favur tiegħu għall-ksur minnu allegat kif kontemplat fil-proviso għall-Artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta.

3. Illi l-istess jistà jingħad għall-garanzija bankarja. Il-garanzija bankarja kienet ġiet ordnata mill-Qorti fil-konfront ta' Francis Schembri, ħu r-rikorrent, fl-atti tal-kontro-Mandat ta' Sekwestru numru 132/2008 fl-ismijiet: 'Angelina Schembri vs Francis Schembri, b'digriet tal-4 ta' Settembru 2008, wara li l-istess Francis Schembri kien ġabar bil-qerq il-flus kollha mill-Kont bankarju numru 40014120363 tal-komunjoni tal-akkwisti ta' bejnu u bejn l-esponenti li kien hemm miftuħ fil-Bank of Valletta plc, fl-ammont ta' sitta u disgħin elf disà mija u disgħa u ħamsin ewro u żewġ ċenteżmi (€96,959.02) u li kien milqut bil-Mandat ta' Sekwestru numru 150/06/PC. Billi Francis Schembri kien irrifjuta li jiddepożita mil-ġdid dawn il-flus li kien ġabar wara li kien ġie ordnat li jagħmel dan b'digriet tad-29 ta' Awwissu 2008, fl-atti tal-imsemmi kontro-Mandat, huwa kien ġie ordnat jipproduċi garanzija bankarja għall-istess ammont li ġiet depożitata taħt l-awtorità tal-Qorti permezz ta' ċedola numru 273/2008. Il-garanzija bankarja numru 21/08 maħruġa mill-Lombard Bank (Malta) plc turi li din saret mill-Kont ta' Francis Schembri. Ir-rikorrent qatt ma ħa passi quddiem il-qorti ordinarja biex jikseb dikjarazzjoni li l-flus jappartjenu lilu u li mhumiex dawk li ħuh Francis Schembri kien ġabar mill-Kont tal-Bank fuq imsemmi u naqas li jagħti sodisfazzjon ta' x'għamel bihom.

Sempliċi rikors fl-atti ta' kawża li fiha r-rikorrent ma kienx parti u bla prova ta' xejn ma jistax jitqies li huwa jew kien mezz xieraq ta' rimedju disponibbli favur tiegħu għall-ksur minnu allegat kif kontemplat fil-proviso għall-Artikolu 46(2) tal-Kostituzzjoni ta' Malta;

4. Illi dan ir-rikors sar b'malizja u b'abbuż tal-proċess ġudizzjarju u sempliċement biex ir-rikorrent jipprova jġib fix-xejn l-ordnijiet tal-Qorti mogħtija fil-proċeduri fuq imsemmija li għadhom pendenti quddiem il-Qorti. Il-kawża numru 17/06 fuq imsemmija twalet dawn is-snin kollha għal xejn aktar ħlief għall-manuvri ta' xkiel li ilu jagħmel u għadu jagħmel Francis Schembri biex ikompli jistultifika għal kollox il-kawża tax-xoljiment tal-komunjoni tal-akkwisti u diviżjoni tal-istess li hemm bejnu u martu ċjoé l-esponenti. Dan ir-rikors huwa manuvra oħra li warajh hemm Francis Schembri li qed jinqeda u jimbotta lil ħuh biex għamel din il-kawża biex joħloq mezz ieħor ta' kif sa jipprova jkompli jfixkel u jikkomplika l-proċess tal-kawża 17/06;

5. Illi r-Rikors huwa wieħed frivolu u vessatorju;

6. Għaldaqstant r-Rikors għandu jġi miċħud bl-ispejjeż, b'talba li għandhom jiġu applikati fil-konfront tar-rikorrent il-komminazzjonijiet kollha li timponi l-liġi fiċ-ċirkostanzi ta' rikorsi fiergħa u vessatorji”.

5. Francis Schembri ressaq is-segwenti risposta:

“Illi preliminarjament l-esponenti jesponi illi huwa m'għandux locus standi fil-proċeduri odjerni stante li l-ilment dwar smiġħ xieraq jolqot il-konduzzjoni tal-proċedimenti ġudizzjarji fl-ismijiet Schembri Angelina sive Lina vs Schembri Francis ref: 17/2006, indipendentement mill-posizzjoni ta' Angelina Schembri u Francis Schembri. Il-fatt illi Angelina Schembri u Francis Schembri huma parti f'dawn il-proċeduri ġudizzjarji fuq riferiti ma' jagħmluhomx ipso facto parti fil-kawża tal-lum fejn qiegħed ikun trattat biss allegat ksur tal-jedd għal smiġħ xieraq u privazzjoni mhux ġustifikata tal-propjeta. Imkien ma' qiegħed ikun allegat illi Angelina Schembri u Francis Schembri kienu kompartecipi fl-allegat ksur tal-jedd għal smiġħ xieraq. Huwa l-Avukat tal-iStat waħdu li għandu jwieġeb skont il-liġi għal lanjanzi tar-rikorrenti u dan in linea mal-ġurisprudenza stabbilita.

Illi l-esponenti jikkontendi illi huwa minnħu li parti mid-deheb li ġie ikkonfiskat huwa tar-rikorrenti George Schembri, iżda l-esponenti ma jaħti xejn għall-konfiska li saret u lanqas għad-dewmien tal-proċeduri u b'hekk m'għandu jbagħti ebda spejjeż in konnessjoni ma' dan.

Illi l-istess jingħad dwar il-lanjanza tar-rikorrenti dwar ir-rifjut tal-Qorti tal-Familja sabiex tippermettilu jagħti garanzija alternattiva u dan peress illi għalkemm l-esponenti ġie miċħud tali talba l-esponenti ma kellux x'jaqsam ma' dan. Din kienet deċiżjoni tal-Qorti u mhux tal-esponenti.

Għaldaqstant l-esponenti filwaqt li jirrimetti ruħu għas-savju ġudizzju ta' dina l-Onorabli Qorti huwa jesponi bir-rispett illi ma' għandu jbgħati ebda spejjeż in konnessjoni ma' dawn il-proċeduri”.

6. L-Ewwel Qorti ċaħdet it-talbiet kollha bl-ispejjeż kontra r-rikorrent.
7. Ir-rikorrent (minn issa 'l quddiem imsejjaħ ukoll l-appellant) ħassu aggravat b'din is-sentenza u ressaq appell nhar id-9 ta' Novembru 2022. L-Avukat tal-Istat ressaq risposta nhar id-29 ta' Novembru 2022 u Angelina Schembri resqet risposta nhar l-4 ta' Jannar 2023.

Fatti

8. Il-fatti li ġraw kienu dawk segwenti, riprodotti mis-sentenza tal-Ewwel Qorti:

“Dawn il-proċeduri jolqtu għoti ta' garanzija bankarja maħruġa fis-sena 2008 u deheb li ġie miżmum taħt l-awtorità tal-Qorti fuq ordni tal-istess Qorti, it-tnejn b'rabta ma proċeduri ċivili istitwiti mil-intimata kjamata in kawża Angelina Schembri kontra żewġha l-intimat kjamat in kawża Francis Schembri. Il-fatti ewlenin kif joħorġu mill-atti proċesswali rigwardanti dan id-deheb u din il-garanzija b'rabta ma dawn il-proċeduri jikkonsistu fis-segwenti:

1. Fuq talba tal-intimata Angelina Schembri, fis-27 ta' Ottubru 2006 il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri ħarġet mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 150/2006 kontra żewġha l-intimat Francis Schembri. Dan is-sekwestru ħareġ in kawtela tal-kreditu ta' mitt elf liri maltin rappreżentanti “Depożiti fil-banek lokali li jiffurmaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti bejn il-partijiet, dwar liema beni tal-komunjoni sertigi stitwita kawża għax-xoljiment tal-istess u separazzjoni tal-beni.” (ara fol 54);

2. Fis-6 ta' Novembru 2006, cioè għaxart ijiem wara, l-intimata Angelina Schembri ipprezentat kontra żewġha Rikors Guramentat numru 17/06 għal qsim ġuddizzjaru tal-beni skont l-artikolu 1332(1)(b) tal-kap. 16 fil-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri – Sezzjoni tal-Familja (ara fol 830).

3. Fl-20 ta' Novembru 2006, l-Intimata Angelina Schembri prezentat fil-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri – Sezzjoni tal-Familja ltra numru 86/2006 sabiex tiġi awtorizzata tipproċedi għas-

separazzjoni personali minn ma żewġha l-intimat Francis Schembri (ara fol 153).

4. Permezz ta' Rikors preżentat fl-1 ta' Diċembru 2006 fl-atti ta' din l-Ittra numru 86/2006, l-intimata Angelina sive Lina Schembri talbet lil-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri – Sezzjoni tal-Familja tawtorizzha tidhol fil-fond fejn kienet tgħix mal-intimat żewġha Francis Schembri bl-assistenza tal-marixxal tal-Qorti sabiex tkun tista' toħroġ hwejjeġ u oġġetti personali tagħha u ta' uliedha (ara fol 173);

5. B'digriet mogħti fis-7 ta' Diċembru 2006, il-Qorti laqgħet it-talba tal-intimata Angelina Schembri u awtorizzata tidhol fil-fond għal dan il-għan nhar il-Ħamis 21 ta' Diċembru 2006 (ara fol 182).

6. Jirriżulta mill-proċess verbal redatt mill-Marixxal fil-21 ta' Diċembru 2006 li, waqt l-eżekuzzjoni ta' dan id-digriet, fil-fond imsemmi instab kwantita ta' deheb hemm elenkat li ġie elevat u miżmum taħt l-awtorità tal-Qorti fuq ordni tal-istess Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri – Sezzjoni tal-Familja (ara fol 194);

7. B'rikors preżentat fl-4 ta' Frar 2007 fl-Atti ta' l-istess Ittra Numru 86/2006, l-intimat Francis Schembri talab lill-Qorti tawtorizzah jirtira minn taħt l-awtorità tagħha dan id-deheb. Dan fuq ir-raġuni li "l-istess deheb huwa l-proprjetá parafernali ta' l-esponenti u ta' hüh George Schembri" (ara fol 361). Dan ir-Rikors ġie oppost mill-Intimata Angelina Schembri b'risposta preżentata fil-21 ta' Frar 2007 (ara fol 365). Ma huwiex magħruf kif ġie degretat dan ir-Rikors billi kopja tiegħu ma hux preżentat fl-atti.

8. B'Rikors ippreżentat fl-24 ta' Ġunju 2008 fl-Atti tar-Rikors Ġuramentat numru 17/2006, l-Intimata Angelina Schembri talbet lill-Qorti jogħgobha tordna l-allegazzjoni tal-atti tal-Ittra tal-Familja numru 86/2006. Dan għal raġuni li l-oġġetti tad-deheb hekk elevati u miżmuma taħt l-awtorità tal-Qorti "iridu jiġu assenjati lil dik il-parti f'din il-kawża li għandha dritt għalilhom" (ara fol 392). Jidher li l-intimat Francis Schembri oppona għal dan ir-Rikors b'risposta preżentata fit-30 ta' Awwissu (ma hiex fl-atti). Din ir-risposta reggħet ġiet opposta b'risposta oħra preżentata fit-30 ta' Awwissu 2008 mill-Intimata Angelina Schembri (ara fol 404). Ma huwiex magħruf kif ġie degretat dan ir-Rikors billi kopja tiegħu ma hux preżentat fl-atti.

9. B'Rikors preżentat fit-22 ta' Awwissu 2008, l-intimat Francis Schembri talab lil Qorti tawtorizza lilu u lil hüh George Schembri illi jingħataw aċċess għall-oġġetti sigillati u miżmuma taħt l-awtorità tagħha "sabiex huma jistgħu jidentifikaw l-oġġetti li jappartjenu lilhom sabiex ikunu f'pożizzjoni illi jiġiebu l-provi neċessarji fil-kawża fl-ismijiet fuq premissi, in kwantu tittratta dwar il-likwidazzjoni tal-komunjoni ta' l-akkwisti bejn il-parijiet." Ma huwiex magħruf kif ġie degretat dan ir-Rikors billi kopja tiegħu ma hux preżentat fl-atti.

10. *Fit-12 ta' Awwissu 2008, l-intimat Francis Schembri preżenta kontromandat numru 132/2008 fejn talab ir-revoka tal-mandat ta' sekwestru numru 150/2006 surriferiet. Dan fuq ir-raġuni "illi ma gietx ippreżentata l-kawża għall-pretensjoni msemmija fil-mandat u kwindi l-mandat de quo m'għadux fis-señh, skont id-dispożizzjonijiet tal-artikolu 849 tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta" (ara fol 766).*

11. *Minkejja li l-kawża giet fil-fatt preżentata entro t-terminu statutorju, l-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) laqgħet il-kontro-mandat b'digriet datat 25 ta' Awwissu 2008. Dan għamlitu mingħajr ma l-ewwel ordnat in-notifika tal-kontro-mandat biż-żmien għar-risposta (ara digriet a' fol 767).*

12. *L-Intimata Angelina Schembri tħalliet barra min-notifika ta' dan il-Kontromandat ukoll. Dan joħroġ mir-riferti a' fol 767 (faċċata 2) fejn jirriżulta li ġew notifikati biss il-Banek sekwestratarji.*

13. *L-għada, jiġifieri fis-26 ta' Awwissu 2008, l-Intimat Francis Schembri għalaq il-kont bin-numru 40014120363, formanti parti mill-komunjoni tal-akkwisti, li fih kien hemm bilanċ ta' €96,959.02 (ara fol 778 u affidavit tal-Avukat Mario Xerri a' fol 762);*

14. *Hekk kif dan ġie a konjizzjoni tal-intimata, Angelina Schembri preżentat rikors fid-29 ta' Awwissu 2008 fejn talbet lil Qorti tirrevoka contrario imperio d-digriet li bih irrevokat il-mandat numru 150/06, tordna lill-intimat iregġa l-flus kollha li laħaq gabar u tieġu provvedimenti fil-kontromandat tal-intimat żewġha (ara fol 776);*

15. *B'digriet mogħti fl-istess jum, il-Qorti tal-Maġistrati, "wara li rat l-atti tal-mandat u vverifikat il-fatti vera tal-każ" għaddiet biex "tipprovdi billi tilqa' t-talbiet u tordna lil Francis Schembri sabiex fi żmien erbgħa u għoxrin (24) siegħa jerġa jiddepożita l-ammont ta' sitta u disgħin elf, disa' mija u disgħa u ħamsin Ewro u żewġ ċenteżmi (€96,959.02c) minnu irtirati mill-Bank of Valletta fis-26 ta' Awwissu 2008, u fl-istess żmien jiddepożita r-riċevuta relattiva fl-atti ta' dan il-mandat. Fin-nuqqas jittieħdu passi ulterjuri." (ara digriet a' fol 769).*

16. *Billi l-Intimat Francis Schembri baqa m'ottemprax ruħu ma' dan id-digriet, l-Intimata Angelina Schembri preżentat rikors fit-2 ta' Settembru 2008 fejn talbet lill-istess Qorti tordna lil-Francis Schembri jidher quddiema, ssibu ħati ta' disprezz, tapplika l-provvedimenti tal-artikoli 991 u 992 tal-Kap. 12 u tieġu l-passi fit-termini tal-artikolu 997 tal-istess Kap. 12 (ara rikors a' fol 770);*

17. *Għal dan ir-Rikors Francis Schembri preżenta risposta fl-istess jum fejn fost affarijiet oħra talab lil Qorti tissospendi t-terminu ta' 24 siegħa mogħti lilu skont l-imsemmi digriet tad-29 ta' Awwissu 2008, jew testendiñ sabiex isib rimedju biex jiggarrantixxi il-pretensjonijiet ta' Angelina Schembri anke b'garanzija bankarja taħt il-kundizzjonijiet li l-Bank jista jimponi ara fol 782).*

18. B'digriet mogħti jumejn wara, jiġifieri fl-4 ta' Settembru 2008, il-Qorti issospendiet l-ordni tagħha tad-29 ta' Awwissu 2008 u kkonċediet lill-istess Francis Schembri ġimgħa żmien sabiex jipproduċi garanzija bankarja idonea għall-istess ammont (ara digriet a' fol 788).

19. Permezz ta' ċedola numru 273/2008 (a' fol 792/812), l-intimat Francis Schembri ddepożita taħt l-awtorità tal-Qorti garanzija bankarja numru 21/08 maħruġa minn Lombard Bank Malta p.l.c. fid-9 ta' Settembru 2008 għall-ammont ta' €100,000 (ara fol 794/815);

20. Fil-verbal tal-5 ta' Novembru 2008 fl-atti tal-kontro-mandat numru 132/08, il-Qorti għaddiet biex "Tawtorizza lil Francis Schembri biex jirtira l-garanzija bankarja minnu prodotta sabiex isiru l-korrezzjonijiet meħtieġa, b'dan illi għandha tiġi prodotta garanzija oħra simili fi żmien ġimgħa minn meta tiġi rtirata" (ara fol 802 u 815).

21. B'nota preżentata fit-23 ta' Diċembru fl-atti taċ-Ċedola Numru 273/08 (fol 816), l-Intimat Francis Schembri preżenta l-garanzija bankarja numru 21/08 kif korretta (ara fol 817);

22. Fil-verbal tat-12 ta' Frar 2009 fl-atti tal-kontro-mandat numru 132/08, il-Qorti laqgħet it-talba tal-legali tal-intimata Angelina Schembri fejn talbet "illi l-orijinal tal-garanzija bankarja depożitata fl-atti taċ-ċedola numru 273/2008 tinżamm kostodita fis-safe tal-Qorti u titħalla kopja tagħha fl-atti tal-istess ċedola." (ara fol 805);

23. Permezz ta' sentenza parzjali datata 16 ta' Settembru 2009, il-Qorti provdjet fuq ir-Rikors Ġuramentat numru 17/006 għal qsim ġudizzjarju tal-beni billi "tiċħad l-eċċezzjonijiet tal-konvenut u filwaqt li tiddikjara li l-imġieba tal-konvenut qiegħed jipperikola l-interessi tal-komunjoni tal-akkwisti u tal-attriċi, tilqa' l-ewwel talba tal-attriċi u tiddikjara terminata l-komunjoni tal-akkwisti bejn Francis u Angelina magħrufa bħala Lina konjuġi Schembri u fl-istess ħin tordna li jsir il-qsim ġudizzjarju tal-komunjoni tal-beni. Il-komunjoni tal-akkwisti tispicċa meta s-sentenza ssir finali u konklussiva." (ara fol 853).

24. F'dik is-sentenza il-Qorti kkunsidrat li "Minn dak li semgħet il-Qorti m'għandha l-ebda diffikultá biex tikkonkludi li kif l-attriċi għolliet subgħajha, żewġha beda gwerra. ... Kif inqala l-inkwiet matrimonjali saru manuvri min-naħa tal-konvenut sabiex jara kif jillikwida l-ġid tal-komunjoni tal-akkwisti, u li seta' jiġi likwidat mingħajr l-intervent ta' martu. Aġir li l-qorti tista tiddeskrivih biss bħala abbuż ta' poter fil-ġestjoni tal-komunjoni tal-akkwisti. Il-Konvenut baqa' jinsisti li dak li ġara wara d-data tal-preżentata tal-kawża, 6 ta' Novembru 2006, m'huwiex rilevanti għall-eżitu ta' din il-kawża. Il-konvenut hu żbaljat in kwantu baqa' jamministra. Inoltre, l-imġieba ħażina tal-konvenut bdiet minn qabel giet preżentata l-kawża. Jekk qabel inqala' l-inkwiet jista' forsi kien hemm xi dubju jekk l-imġieba tal-konvenut dwar l-amministrazzjoni kienet qiegħda tipperikola l-interessi tal-attriċi, illum dan id-dubju ma jeżistix. Il-qorti ma tistax tagħlaq għajnejha għal dak li għamel il-konvenut meta tqies per eżempju li:- ...

i.v. Flus li kienu depożitati f'kont bankarju ma' Bank of Valletta plc numru 40014120363 ingħalaq u fis-26 ta' Awwissu 2008 l-konvenut ġibed is-somma ta' €96,959.02 Flus li kienu milquta mill-mandat ta' sekwestru numru 150/06 fl-ismijiet Angelina sive Lina Schembri vs Francis Schembri preżentat fis-27 ta' Ottubru 2006. Il-kont kien f'isem Francis u Angelina konjuġi Schembri (fo. 721) u c-cekk inhareg f'isem il-konvenut (fol. 720). Dan wara li l-konvenut irnexxielu jottejni l-hrug ta' kontromandat (numru 132/2008) għall-mandat ta' sekwestru numru 150/2006, u li qatt ma kellu jinhareg peress li kien hemm din il-kawza pendenti. Kawza li saret fit-terminu preskritt mil-ligi wara l-hrug tal-mandat ta' sekwestru numru 150/2006. Hu minnu li wara digriet li nġhataw mill-qorti, il-konvenut ipprova garanzija bankarja li tkopri din is-somma. Jibqa' l-fatt pero li l-konvenut ġibed dawn il-flus, u l-qorti m'hijiex konvinta ta' din il-garanzija għaliex in buona fede izda għaliex ma setax jagħmel mod iehor meta ra li in vista tad-digriet tal-qorti bl-agir tieghu seta' kien qiegħed jippregudika l-posizzjoni tieghu. Kieku il-konvenut kien in buona fede mill-bidu nett makienx jisbanka l-flus kollha minn wara dahar martu meta kien jaf li hemm il-kawzi pendenti. Il-konvenut iddikjara li din is-somma konsiderevoli ntuzat

“.....biex jithallsu djun li qed jinkorri minhabba l-istess sekwestru.” (fol. 731), mingħajr ma' ta' l-ebda hjiel f'ix jikkonsisti dan l-allegat dejn. Kliem li fil-fehma tal-qorti jkompli jiggustifika l-biza' li għandha l-attrici, u li tkompli tikber meta l-konvenut jagħmel dikjarazzjonijiet fis-sens li qiegħed

“...kontinwament jirrikorru għal self ta' flus mingħand terzi b'rati ta' imghax għoljin u garanziji asfissjanti, minhabba illi l-flus tagħhom kienu ffrizjati permezz ta' dan il-mandat ta' sekwestru....” (fol. 738). Dan minkejja li kif rajna l-konvenut ma ta l-ebda tagħrif dwar dan is-self u li tista' tkun xi manuvra ohra. ...

Dan hu kaz klassiku ta' dilapidazzjoni tal-beni minn wiehed mill-konjuġi. L-agir tal-konvenut ma jstax jigi deskritt mod iehor għajr attack għall-beni li tagħhom l-attrici hi wahda mit-titolari, mingħajr ebda konsiderazzjoni għall-interessi tagħha. Il-konvenut isostni li dawn il-beni huma proprjeta' parafernali, izda ma ressaqx provi sabiex jegħleb il-prezunzjoni li l-beni kollha jiformaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti (Artikolu 1321 tal-Kodici Civili). Hu evidenti li kemm ilu inqala' l-inkwiet f'din il-familja, il-konvenut qiegħed jahseb biss fl-interess personali tieghu u l-qorti ma tistax tikkondividi l-modus operandi tieghu. ...

L-atteggjament tal-konvenut hu car, u cjoje' li jahtaf li jista' u mbagħad jara x'jirrizulta fil-kawza. Il-qorti hi mpressjonata kif minn wara dahar l-attrici l-konvenut, meta kien jaf li hemm il-maltemp, kaxkar dawk il-flus kollha. Jidher li l-konvenut għamel patt mieghu nnifsu li jara kif jagħmel sabiex martu ma tiehux sehemha mill-flus....

Il-qorti baqgħet ukoll impressjonata dwar il-mod legger li bih xehed il-konvenut fejn l-iskop principali tieghu kien li jkun evaziv fir-risposti li ta għall-mistoqsijiet li sarulu u li jagħti l-messagg li jsir dak li jgħid hu. Fic-

cirkostanzi il-qorti ma tarax kif l-attur jista' qieghed jopera wkoll fl-interess ta' martu u tal-komunjoni tal-akkwisti, u anzi hi konvinta li qieghed jopera biss fl-interess personali tieghu.” (ara fol 849 et seq).

25. *Francis Schembri appella min din is-sentenza parzjali. Madanakollu, l-Qorti tal-Appell b'sentenza tat-2 ta' Marzu 2010 caħdet lappell, ikkonfermat is-sentenza appellata tal-ewwel Qorti tas-16 ta' Settembru 2009 u kkundannat lill-intimat Francis Schembri għal ħlas doppju tal-appell a tenur tal-Artikolu 223(4) tal-Kap. 12 “Stante li l-appell huwa wieħed li jirrażenta l-fieragħ iżda kjarament vessatorju” (ara fol 879).*

26. *F'dik is-sentenza l-Qorti tal-Appell ikkunsidrat li “l-prezunjoni fil-ligi (Artikolu 1321 tal-Kodici Civili) hi li l-beni kollha tal-mizzewgin jiformaw parti mill-komunjoni tal-akkwisti u għalhekk hu l-konvenut li jrid jegħleb din il-presunjoni u jressaq provi li dak li qed jgħid huwa minnu. Mill-atti akkwiziti ma tirrizultax din il-prova, anzi jirrizulta li għalkemm il-konvenut xehed li l-investimenti saru minn flus parafernali, dawn l-istess investimenti qegħdin f'isem il-konjugi Schembri u mhux f'isem il-konvenut personali. Inoltre l-konvenut ma kellu l-ebda dritt jirtira dawn il-flus għall-bzonnijiet tieghu meta dawn kienu fuq isem it-tnejn. ... Fic-cirkostanzi din il-Qorti, bhall-ewwel Qorti, tikkonkludi li l-konvenut ma kienx qieghed jopera u jamministra l-komunjoni tal-akkwisti fl-interess ta' martu wkoll, anzi hi konvinta li kien qieghed jopera biss fl-interess personali tieghu. Dan l-appell kjarament sar biss biex l-appellant jivvessa lill-martu.” (ara fol 877 et seq).*

27. *Permezz ta' sentenza parzjali mogħtija fit-13 ta' Gunju 2012, il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Ġurisdizzjoni Superjuri Sezzjoni tal-Familja iddeċidiet li l-Komunjoni ta' l-Akkwisti għanda tikkonsisti, fost oħrajn, kemm il-kont bin-numru 40014120363 fl-ammont ta' €96,959.02 li kien ingħalaq mill-intimat Francis Schembri fis-26 ta' Awwissu 2008, kif ukoll f'dawk l-oġġetti tad-deheb li ġew elevati u miżmuma taħt l-awtorità tal-Qorti (ara fol 887, 891 u 895)*

28. *L-Intimat Francis Schembri appella wkoll minn din is-sentenza parzjali fuq aggravji li jikkonċernaw assi oħra li ma humiex il-kont numru 40014120363 u d-deheb in kwistjoni. Il-Qorti tal-Appell b'sentenza mogħtija fil-31 ta' Mejju 2013 għaddiet biex caħdet l-istess filwaqt li kkonfermat s-sentenza appellata (ara fol 902). Il-proċeduri ġew għalhekk rimessi lill-ewwel Qorti għal prosegwiment tal-kawża għal likwidazzjoni tal-istess komunjoni. Il-proċeduri għadhom s'issa pendenti quddiem l-ewwel Qorti.*

29. *Fis-27 ta' Diċembru 2019, ir-Rikorrenti George Schembri, ħu l-intimat Francis Schembri, istitwixxa dawn il-proċeduri kostituzzjonali.”*

9. Din il-Qorti rat ukoll l-affidavit tar-rikorrenti George Schembri¹ permezz ta' liema xehed li hu u fih kienu wirtu bosta deheb minghand il-ġenituri u z-zijiet tagħhom u li kienu miżmuma għand fih. Bejn fih u martu kienu għaddejjin proċeduri ta' separazzjoni u r-rikorrent jgħid li fih informah li Marixxall tal-Qorti ha d-deheb minn appartament ġewwa Marsalforn, li jappartjeni lil fih, u ġie ddepożitat ġewwa *safe* il-Qorti u dan minhabba l-proċeduri li kienu għaddejjin. Jgħid li hemm proprjetà oħra li hu qed jigi miżmum milli jbiegħ. Hu jgħid li għamel garanzija favur fih għas-somma ta' €100,000 sabiex tkopri mandat ta sekwestru li kien sar kontrih u kien taht l-impressjoni li l-proċeduri ma kienux ser jieħdu ż-żmien li fadu biex jitlestew. Jgħid li offra proprjetà oħra u li nefaq f'€6,000 spejjeż mal-bank. Jgħid li r-rikorsi li dañhal f'dawk il-proċeduri ġew injorati u miċħuda mingħajr l-ebda raġuni valida.

10. Xehdet rappreżentanta tal-Lombard Bank li qalet li mir-riċerki ma sabet l-ebda garanzija minn George Schembri a favur ta' Frances Schembri iżda fl-2008 kien hemm garanzija ta' mitt elf Ewro (€100,000) li farghet minn Frances Schembri a favur Angelina Schembri u George Schembri għamel tajjeb għaliha². Ġie preżentat dokument li jgħid *"..guarantee on demand of a maximum sum of €100,000 (one hundred thousand Euro) which may be declared by the Courts of Gozo as being due by Francis Schembri of Neptunes Restaurant, Marina Street,*

¹ Fol. 30 u 31

² Fol.47A u 47B

Marsalforn, Gozo, to you by way of damages and/or other amounts claimed by you under Cit. No. 17/2006 AE in the names of Angelina Schembri vs Francis Schembri..”³

11. Xehdet Angelina Schembri li l-Marixxalli tal-Qorti kienu akkumpanjawha biex tiġbor f’hejje mill-fond fejn kienu jgħixu hi u l-intimat Francis Schembri ġewwa Marsalforn u sabet ftit deheb li ġie meħud il-Qorti. Ġiet murija lista u kkonfermat li d-deheb huwa tagħha u tar-raġel li ddubbaw miż-żwieġ u għall-avvenimenti tat-tfal u li kien hemm minnu li ma sabitux għaliex telqet mid-dar qabel u kien hemm deheb li ġabu miegħu Francis Schembri u ma tafx minn fejn akkwistah. Tgħid li f’hejje qatt ma talabhom iżommulu d-deheb. Tgħid li jekk hemm deheb li mhux tagħha hi tagħtih lura madankollu tgħid li ma tafx minn fejn ġie d-deheb kollu u x’intqal bejn ir-rikorrenti u Francis Schembri. Id-deheb kien ittiegħed il-Qorti.⁴

12. Rat dokumenti relatati ma mandati ta’ sekwestri ntavolati bejn il-kjamati fil-kawża.⁵ Rat kopja ta’ relazzjoni tal-espert legali Mark Vassallo fuq deheb⁶ u kopji mill-atti proċesswali tal-proċeduri bejn Angelina sive Lina Schembri vs Francis Schembri fl-atti tar-rikors 86/2006⁷ li jinkludu kopja ta’ risposta ta’ Francis Schembri fejn jgħid li biċċiet mid-deheb kien

³ Fol. 53

⁴ Fol. 47 sa 52

⁵ Fol 54 sa 122

⁶ Fol.125 sa 152

⁷ Fol. 153 et seq.

ta' George Schembri u ġej mill-wirt ta' ommhom⁸ u rikors minn Francis Schembri biex jidentifika d-deheb tiegħu u ta' ħuh⁹. Rat rikorsi ta' George Schembri fl-atti tal-kawża 17/2006 fejn talab li jagħti garanzija alternattiva favur Angelina sive Lina Schembri¹⁰¹¹.

Konsiderazzjonijiet Legali

13. Permezz **tal-ewwel aggravju** l-appellant jilmenta li l-Ewwel Qorti kienet manifestament żbaljata meta qieset li r-rikorrent ma ressaq l-ebda prova li turi li hu l-proprjetarju tad-deheb in kwistjoni u dan għaliex jgħid li ressaq il-prova fil-grad neċessarju. Jisħaq li għalkemm hemm sentenza bejn il-konjuġi Schembri li kkonkludiet li d-deheb hu tal-komunjoni iżda din is-sentenza ma tagħmilx stat fil-konfront tal-appellant stante l-prinċipju ta' *res inter alios acta*.

14. Fil-każ odjern l-appellant qed jiġi affettwat bil-proċeduri ta' bejn il-konjuġi Schembri u qed jiġi mċaħħad minn ħwejġu b'konsegwenza diretta ta' dawk il-proċeduri. Jargumenta li fil-mori tal-kawża tal-lum il-kjamata fil-kawża Angelina Schembri xehdet li xi ftit mid-deheb ma kienx tal-komunjoni. Jargumenta wkoll li jhossu aggravat mid-digriet tal-Ewwel Qorti li permezz tiegħu ċaħdet li jiġi esebit id-deheb biex issir

⁸ Fol. 212 u 213

⁹ Fol. 401

¹⁰ Fol. 676

¹¹ Fol. 690

identifikazzjoni tad-deheb u dan meta Angelina Schembri eseġiet li tara d-deheb quddiemha biex tkun tista' tagħmel identifikazzjoni tad-deheb. Min-naħa l-oħra l-kjamat fil-kawża Francis Schembri għaraf u identifika liema deheb huwa tal-kommunjoni u liema le. Jidher li l-Marixxall tal-Qorti kkonfiska d-deheb u minkejja s-sentiment tal-intimati Schembri, il-Qorti tal-Familja injorat dan il-fatt u skartat ir-rikorsi in atti u minflok ddeċidiet li rriservat li tipprovdi ulterjorment wara l-eżitu tal-Periti perizjuri u ssolleċitat lil partijiet sabiex jikkoperaw ma' dawn il-Periti sabiex din il-pendenza tingħalaq. L-appellant ġie maħkum bl-effetti tal-konfiska u d-drittijiet tiegħu għat-tgawdija tal-proprjetà hekk kif sancit bl-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea. Jgħid li l-grad tal-prova li kellha titressaq kienet fuq waħda fuq bażi ta' probabbiltà u dan anke b'referenza għall-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna.

15. Permezz **tat-tieni aggravju** r-rikorrent jilmenta li l-Ewwel Qorti ma kinitx korretta meta qieset li l-esponent ma ressaq l-ebda prova rigward il-garanzija maħruġa minnu u b'hekk ikkonkludiet li r-rikorrent ma kellux interess ġuridiku sabiex jitressaq din l-azzjoni u dan peress li mill-provi mressqa huwa ċar li r-rikorrent qed jiġi affettwat bid-dewmien tal-proċeduri. Rappreżentanta tal-Lombard Bank ikkonfermat li r-rikorrent ma ħareġ l-ebda garanziji a favur tal-intimat Frances Schembri iżda kien hemm garanzija li ħarġet minn Frances Schembri a favur Angelina Schembri. B'hekk jidher li għalkemm il-garanzija saret minn Francis Schembri fis-sustanza għamel tajjeb għalija r-rikorrent. Għalhekk ir-

rikorrent għandu interess ġuridiku f'din l-azzjoni anke jekk hu ma kienx parti mill-proċeduri ċivili bejn il-konjuġi Schembri.

16. **L-Avukat tal-Istat** wieġeb li dan l-aggravju jkompli jikkonferma li l-kawża kostituzzjonali titratta kwistjoni purament ċivili u ordinarja bejn l-appellant u l-konjuġi Schembri. Jargumenta li ma saret l-ebda konfiska u ma għadda xejn għand l-Istat Malti u l-Istat Malti ma għandu l-ebda pretensjoni fuq id-deheb tar-rikorrent. Il-kwistjoni tas-sehem tad-deheb hi waħda purament ċivili u r-rikorrent kellu jfittex lil konjuġi Schembri u mhux jiftaħ kawża kostituzzjonali. L-istess jingħad dwar il-garanzija bankarja.

17. Fir-rigward tad-dewmien tal-proċeduri 17/2006 huwa evidenti li l-appellant George Schembri ma għandux *locus standi* peress li dawn il-proċeduri jirrigwardaw lil kjamati fil-kawża u għalhekk f'dik il-kawża mhux ser tiġi determinata xi jedd ċivili li jista' għandu r-rikorrenti. Il-fatt li r-rikorrent jista' jkun għandu interess f'dik il-kawża mhux biżżejjed. Id-dewmien ġabuh fuqhom il-konjuġi Schembri stess. L-istat ma għandux jerfa' r-responsabbiltà li mhijjex tiegħu iktar u iktar meta l-kwistjoni odjerna ma kinitx timmerita li tinfetaħ kawża kostituzzjonali.

18. **Il-kjamata fil-kawża Angelina Schembri** wieġbet li l-appell huwa fieragħ u vessatorju u li għandu jiġi applikat l-Artikolu 223(4) tal-Kapitolu 12 tal-Liġijiet ta' Malta. Tisħaq li din il-kawża vvintaha r-rikorrent

b'kollużjoni ma Francis Schembri biex jiffrodaw lil Angelina Schembri mis-sehem tagħha ta' deheb u flus tal-komunjoni tal-akkwisti fil-kawża numru 17/06/BS kontra Francis Schembri li tirrigwarda x-xoljiment, likwidazzjoni u diviżjoni tal-komunjoni tal-akkwisti ta' bejniethom. Tgħid li l-komunjoni tal-akkwisti ġiet terminata b'sentenza tas-16 ta' Settembru 2009 ikkonfermata fit-2 ta' Marzu 2010. Kull sentenza li ġiet mogħtija kienet appellata minn Francis Schembri anki meta kien mitlub jagħmel depożitu għall-garanzija għall-Periti perizjuri sakemm fl-aħħar il-kawża ġiet differita għas-sentenza fit-30 ta' Ġunju 2023.

19. Ir-rikorrent jilmenta mid-dewmien fil-kawża 17/06/BS għaliex skont hu jippreġudikalu d-drittijiet tiegħu minħabba l-garanzija bankarja li biha qed jagħmel tajjeb għal huih Francis Schembri u dan għal flus li ngabru mill-Bank of Valletta meta ngħalaq il-kont, li kien fih €95,390.37, liema sar b'mod qarrieq, frawdolenti u abbużiv; wara li l-Qorti ta' Għawdex ħassret il-mandat ta' sekwestru kawtelatorju wara żball amministrattiv u għalkemm Francis Schembri ġie ordnat jirritorna l-flus, dan ma għamlux anzi kkolluda mar-rikorrent biex jagħmillu tajjeb għas-somma li kien ġabar b'garanzija bankarja minn flusu personalment.

20. Saħqet li din il-kawża saret għaliex ir-rikorrent u Francis Schembri fallelw milli jneħħu garanzija bankarja u minflok joffru proprjetà immobbli bi provenjenza tat-titolu ferm dubjuż, anke jekk ir-rikorrent ma għandu l-

ebda *locus standi*. Fir-rigward tad-deheb jingħad li r-rikorrent ma għamel l-ebda kawża biex jipprova liema oġġetti mid-deheb li kien ġie elevat jappartjeni lilu u dan anke wara li hemm sentenza in ġudikat li d-deheb jappartjeni lil kominunjonijoni. *Nonostante* dan, ir-rikorrent ressaq din il-kawża meta ma eżawriex rimedji ordinarji. Bla dubju r-rikors li r-rikorrent għamel fl-atti tal-kawża 17/06/BS u fl-atti tal-mandat ta' sekwestru kawtelatorju numru 150/06/PC fejn allega li d-deheb kien tiegħu mhux rimedju prattiku u effettiv u r-rikorrent kellu jikseb dikjarazzjoni ġudizzjarja li d-deheb ma jappartjenix lil kjamati fil-kawża iżda minflok b'kollużjoni ma Francis Schembri, r-rikorrent prova jinqeda bl-irħis u xorta qed jipprova jikseb dikjarazzjoni mod iehor. Il-kawża 17/06 BS ħadet sbatax-il sena minħabba l-ostakoli li għamel Francis Schembri anke b'kollużjoni ma' ħuh u dan biex Angelina Schembri ma tieħu xejn mill-kominunjonijoni tal-akkwisti u dan anke skont dak li qalet il-Qorti ta' Għawdex *in obiter*.

21. Il-garanzija bankarja kienet intiża biex ir-rikorrent jgħin lil ħuh iqarraq u jaħbi informazzjoni mill-kominunjonijoni u r-rikorrent kellu l-ardir iressaq din il-kawża kostituzzjonali. Dan ir-rikors għandu jiġi ddikjarat frivolu u vessatorju u għandha tapplika l-provvedimenti kontemplati taħt l-Artikolu 10(1)(2) Tariffa A tal-Iskeda A tal-Kapitlu 12 u dan għaliex dan ir-rikors hu frott tal-qerq u tal-ħażen.

22. **L-ewwelnett din il-Qorti ser tagħmel referenza għall-konsiderazzjonijiet magħmula mill-Ewwel Qorti:**

“..B’dawn il-proċeduri r-Rikorrenti qed jilmenta li “d-dewmien fil-proċedura ta’ separazzjoni pendenti bejn ħu l-esponenti u martu quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Għawdex) Sede Superjuri – Sezzjoni tal-Familja fl-ismijiet Schembri Angelina sive Lina vs Schembri Francis ref: 17/2006” qed jilledi d-dritt fundamentali tiegħu sancit fl-artikoli 37 tal-Kostituzzjoni u l-ewwel protokoll tal-Konvenzjoni Ewropeja tad-Drittijiet tal-Bniedem li jgawdi paċifikament id-deheb in kwistjoni u li jagħti garanzija alternattiva għal dik bankarja li nħarġet fis-sena 2008 (jigjifieri dik numru 21/08 maħruġa minn Lombard Bank Malta p.l.c. fid-9 ta’ Settembru 2008 għall-ammont ta’ €100,000 a’ fol 794/815). Dan fuq il-premessa li l-garanzija bankarja nħarġet minnu favur ħuh filwaqt li d-deheb jippartjeni “fil-maġġor parti lill-esponenti u lil ħuh Francis Schembri, b’uħud mil-biċċiet ta’ l-istess deheb huwa proprjetá esklussiva tal-esponenti, provenjenti mill-wirt tal-ġenituri u zijiet”.

Ir-rikorrent qiegħed jilmenta ukoll li d-dewmien bejn il-Konjuġi intimati Schembri qiegħed jiksirlu id-dritt tiegħu taħt artikolu 39 tal-Kostituzzjoni.

Arikoli 37 u Artikoli I tal-Ewwel Protokoll tal-kostituzzjoni u l-Konvenzjoni rispettivament.

L-ewwel sub-inċiż tal-artikolu 37 jippreskrivi speċifikatament li l-pussess ta’, interess fiħ jew dritt fuq proprjetá jista jittieħed jew jinkiseb b’mod obbligatorju biss bis-saħħha ta’ liġi li għandha:

- 1. tipprovdi għal ħlas ta’ kumpens xieraq;*
- 2. tiżgura lil kull persuna li tippretendi dak il-kumpens dritt ta’ aċċess lil qorti jew tribunal indipendenti u imparzjali mwaqqaf b’liġi sabiex jiġi deċiż*
 - a. l-interess tagħha fiħ jew dritt fuq il-proprjetá;*
 - b. l-ammont ta’ kull kumpens li għalih tista’ tkun intitolata; u*
 - c. li tikseb ħlas ta’ dak il-kumpens;*

3. tiżgura dritt ta’ appell mid-deċiżjoni tagħha lill-Qorti tal-Appell lil kull parti fi proċeduri quddiemha dwar pretensjoni bħal dik.

*L-ewwel parti tal-ewwel paragrafu tal-artikolu protokollari tal-Konvenzjoni hija, min-naħa l-oħra, ta’ natura ġenerali u tenunċja l-prinċipju li “Kull persuna naturali jew persuna morali għandha dritt għat-tgawdija paċifika tal-possedimenti tagħha.” Il-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem (QEBD) stabbiliet li “... By recognising that everyone has the right to the peaceful enjoyment of his possessions, Article 1 is in substance guaranteeing the right of property.” (**Marckx v. Belgium**, § 63-6).*

Din il-protezzjoni għad-dritt tal-godiment paċifiku tal-possedimenti jew proprjetá taħt l-artikolu 37(1) tal-Kostituzzjoni u l-ewwel parti tal-ewwel artikolu protokollari, ma hijiex assoluta. Is-sub-inċiżi (2), (3) u (4) tal-artikolu 37 jipprovdu għal istanzi partikolari li jeżentaw l-applikazzjoni ta’

dan l-artikolu, b'hal fil-każ ta' "teñid ta' pussess jew akkwist ta' proprjetà ... fl-esekuzzjoni ta' sentenzi jew ordnijiet ta' qrati" (art. 37(2)(h)). Min naħa tal-artikolu protokollari, t-tieni parti tal-ewwel paragrafu jkopri biss id-deprivazzjoni ta' "pussess" u tissugġettaha għal ċerti kundizzjonijiet. It-tieni paragrafu jirrikonoxxi li l-Istati Kontraenti huma intitolati li, inter alia, jikkontrollaw l-użu tal-proprjetà skont l-interess ġenerali (ara **Premier Leasing and Investments Company Limited v. L-Avukat Ġenerali et**, Qorti Kostituzzjonali, 6 ta' Frar 2015 § 37; **Sporrong and Lönnroth v. Sweden**, §61; **Iatridis v. Greece [GC]**, § 55; **J.A. Pye (Oxford) Ltd and J.A. Pye (Oxford) Land Ltd v. the United Kingdom [GC]**, § 52; **Anheuser-Busch Inc. v. Portugal [GC]**, § 62; **Ališić and Others v. Bosnia and Herzegovina, Croatia, Serbia, Slovenia and the Former Yugoslav Republic of Macedonia [GC]**, § 98; **Immobiliare Saffi v. Italy [GC]**, § 44; **Broniowski v. Poland [GC]**, § 134; and **Vistiņš and Perepjolkins v. Latvia [GC]**, § 93).

Qabel ma timbarka fuq analiżi sostantiva taċ-ċirkostanzi ilmentati taħt dan l-artikolu Kostituzzjonali u/jew Konvenzjonali, l-Qorti għandha l-ewwel tkun sodisfatta li dan l-artikolu huwa applikabbli għaċ-ċirkostanzi tal-każ. Fi kliem ieħor, il-Qorti għandha l-ewwel teżamina f'kull każ jekk iċ-ċirkostanzi tal-kawża, fl-assjem tagħhom, jikkonferux fuq ir-Rikorrenti titolu għal-dik il-"proprjetà" protetta fl-artikolu 37(1) tal-Kostituzzjoni jew dawk il-"possedimenti" protetti fl-ewwel parti tal-ewwel artikolu protokollari tal-Konvenzjoni.

F'dan ir-rigward ġie ribadit mill-QEBD li "The concept of "possessions" referred to in the first part of Article 1 of Protocol No. 1 has an autonomous meaning which is not limited to ownership of physical goods and is independent from the formal classification in domestic law: certain other rights and interests constituting assets can also be regarded as "property rights", and thus as "possessions" for the purposes of this provision. The issue that needs to be examined in each case is whether the circumstances of the case, considered as a whole, conferred on the applicant title to a substantive interest protected by Article 1 of Protocol No. 1" (**Anheuser-Busch Inc. v. Portugal [GC]**, § 63; **Öneryıldız v. Turkey [GC]**, § 124; **Broniowski v. Poland [GC]**, § 129; **Beyeler v. Italy [GC]**, § 100; **Iatridis v. Greece [GC]**, § 54; **Centro Europa 7 S.R.L. and di Stefano v. Italy [GC]**, § 171; **Fabris v. France [GC]**, §§ 49 and 51; **Parrillo v. Italy [GC]**, § 211; **Béláné Nagy v. Hungary [GC]**, § 76; **Elif Kizil v. Turkey**, § 61) (Emfazi u sottolinear ta' din il-Qorti).

Il-QEBD tkompli tafferma li "Article 1 of Protocol No. 1 does not guarantee the right to acquire property (see *Van der Musselle v. Belgium*, judgment of 23 November 1983, Series A no. 70, p. 23, § 48; *Kopecký v. Slovakia [GC]*, no. 44912/98, § 35, ECHR 2004-IX). This provision does no more than enshrine the right of everyone to the peaceful enjoyment of "his" possessions, and that consequently it applies only to a person's existing possessions (see *Marckx v. Belgium*, judgment of 13 June 1979, Series A no. 31, p. 23, § 50). Where a person actually possessed a property and was considered its owner for all legal purposes he or she can be said to

have had a “possession” within the meaning of Article 1 of Protocol No.1 (see *Bečvář and Bečvářová v. the Czech Republic*, no. 58358/00, § 131, 14 December 2004). “Possessions” can also be assets, including claims, in respect of which the applicant can argue that he or she has at least a “legitimate expectation” of obtaining effective enjoyment of a property right (Kopecký, *ibid*, § 35). By way of contrast, the hope of recognition of a property right which it has been impossible to exercise effectively cannot be considered a “possession” within the meaning of Article 1 of Protocol No. 1. A “legitimate expectation” must be of a nature more concrete than a mere hope, and must be based on a legal provision or a legal act such as a judicial decision (Kopecký, *ibid*, §§ 35, 49). **A person who complains of a violation of his or her right to property must first show that such a right existed** (see *Pištorová v. the Czech Republic*, no. 73578/01, § 130 [recte § 38], 26 October 2004).” (*Zhigalev v. Russia*, § 131; *ara wkoll Centro Europa 7 S.R.L. and di Stefano v. Italy* [GC], § 173; *Saghinadze and Others v. Georgia*, § 103; *Ceni v. Italy*, § 39; *Bélané Nagy v. Hungary* [GC], § 75) Il-Qorti Ċivili Prim’ Awla (Sede Kostituzzjonali) fil-kawża *Eve sive Evette Agius et vs L-Awtoritá tal-Artijiet et datata 5 ta’ Ottubru 2017 bl-istess mod irriteriet li “Effettivament it-talba tagħhom, kif ippernjata fuq l-Ewwel Artikolu tal-Ewwel Protokoll jesigi per definizzjoni prova ta’ “dritt” altrimenti ma jistax jirnexxi. ...*

Illi kif gie ribadit mill-Qorti Kostituzzjonali fil-kawża fl-ismijiet **Conrad Axisa et v Avukat Generali et** (dec. 7 ta’ Awwissu 2013):

“15. Il-Qorti inoltre tirrepeti li l-kawżi kostituzzjonali ma humiex eżerċizzji akkademiċi sabiex fihom jiġi eżaminat xi punt legali fl-astratt u l-Qorti tagħti l-opinjoni tagħha dwaru, iżda f’kawża kostituzzjonali, li b’hall-kawża odjerna ma tkunx tinkwadra b’ħala actio popularis, persuna interessata tilmenta minn fatti, li jridu jiġu pruvati, li permezz tagħhom allegatament ikun ġie miksur xi dritt fundamentali tagħha liema allegazzjoni tkun kontrastata mill-persuna intimata u l-Qorti tiġi mitluba tiddeciedi l-vertenza li konsegwenzjalment ikun żviluppat” (Emfażi u sottlinear ta’ din il-Qorti).

F’dan ir-rigward l-Qorti Ċivili Prim’Awla (Sede Kostituzzjonali) fil-kawża **AIC Joseph Barbara et v. Onorevoli Prim Ministru** datata 4 ta’ Jannar 2001 tiċċita “L-awturi Harris, O’Boyle u Warbrick, fil-ktieb tagħhom “Law of the European Convention on Human Rights” (Butterworths (London)), 1995 [li] ifissru l-kuncett ta’ “possessions” fil-kuntest tal-artikolu in ezami hekk: “The English language text uses the word “possessions” to describe the protected interest but any suggestions that it should be read narrowly is refuted by the word “biens” in the French text which indicates that a wide range of proprietary interests were intended to be protected. The essential characteristic is the acquired economic value of the individual interest. Expectations do not have the degree of concreteness to bring them within the idea of “possessions”. Initially, **the ascription and identification of property rights is for the national legal system, and it is incumbent on the applicant to establish the precise nature of the right in the national law and his entitlement to enjoy it.**” (p. 517,

sottolinear tal-Qorti). Fl-istess kuntest, van Dijk u van Hoof, fit-tielet edizzjoni tal-ktieb “Theory and Practice of the European Convention on Human Rights” (Kluwer (The Hague), 1998) jghidu hekk: “According to constant case-law, “possessions” may be either existing possessions or valuable assets, including claims, in respect of which the applicant can argue that he has at least a “legitimate expectation” that they will realise. There is no question of possessions until the moment at which one can lay claim to the property concerned. As stated above, **a claim may constitute a “possession” in the sense of Article 1, but it should then be a concrete, adequately specified claim.**” (p. 622, sottolinear ukoll tal-Qorti).”

Konsiderazzjonijiet

Fit-tieni eċċezzjoni preliminari tiegħu, l-Avukat tal-Istat jeżiġi preċiżament il-prova ta’ dan id-dritt ta’ proprjetá / possedimenti reklamati mir-Rikorrenti. Hemm huwa ssollewa l-ħtieġa li “ir-rikorrent għandu jispeċifika eżattament kemm huma dawn l-ammonti ta’ flus u deheb li qed jgħid li huma tiegħu u jgħib prova tat-titolu”. Dan peress li, kif irribadiet il-ġurisprudenza su ċitata, huwa elementari li **Rikorrent li jilmenta minn vjolazzjoni tad-dritt tiegħu għall-proprjetá, għandu l-ewwel juri li tali dritt jeżisti.**

Il-Qorti sejra għalhekk, u fid-dawl tal-prinċipji ġurisprudenzjali esposti supra, tiddetermina l-ewwel, qabel ma timbarka fuq analiżi sostantiva taċ-ċirkostanzi ilmentati, jekk l-istess ċirkostanzi jikkonferux fuq ir-Rikorrenti t-titolu għal-dik il-proprjetá/possedimenti reklamata/i minnu.

Ir-Rikorrenti qiegħed hekk jirreklama bħala proprjetá/possedimenti tiegħu s-segwenti:

1. “uħud mill-biċċiet” tad-deheb elevat mill-Marixxal fil-21 ta’ Diċembru 2006 waqt l-eżekuzzjoni tad-digriet tas-7 ta’ Diċembru 2006 u miżmuma taħt l-awtoritá tal-Qorti fuq ordni tal-istess Qorti; u
2. l-garanzija bankarja numru 21/08 depożitata fl-atti taċ-ċedola numru 273/2008 fuq konċessjoni mogħtija mill-Qorti b’digriet tal-4 ta’ Settembru 2008 fuq talba għaldaqshekk mill-intimat ħuh Francis Schembri.

Ir-Rikorrenti jippremetti li dawn l-“uħud mill-biċċiet” tad-deheb huma “proprjeta esklussiva tal-esponenti, provenjenti mill-wirt tal-ġenituri u zijiet” (ara premessa numru 3). Kien għalhekk inkombenti fuq ir-rikorrenti li jipproduċi r-riċerki testamentarji tal-ġenituri u zijiet.

Minflok ma għamel dan, ir-Rikorrenti jaqbad max-xhieda ta’ mart ħuh, l-intimata Angelina Schembri, fejn wieġbet li “id-deheb li kien hemm antik ma nafx ta’ min hu”, u jissottometti li d-dritt tiegħu fuq il-proprjetá tirriżulta min hemm (ara nota a’ fol 931).

Din it-tweġiba ta’ mart ħuh ma tagħti, lanqas minimament, ebda aċċertament li, b’daqshekk, “uħud mill-biċċiet” tad-deheb jappartjenu lir-

Rikorrenti. Dan speċjalment fid-dawl tal-kontestazzjoni eċċepita u sostnuta mill-istess intimata Angelina Schembri “illi d-deheb miżmum taħt l-awtorità tal-Qorti fl-atti tal-Ittra ta’ Medjazzjoni 86/2006/PC li ġie elevat fil-21 ta’ Diċembru 2006, fuq ordni tal-Qorti tal-Familja ma jappartjenix lirrikorrent.” (ara t-tieni eċċezzjoni tar-risposta a’ fol 18)

Ladarba ma hemm xejn fl-atti preżentati mir-Rikorrenti li b’xi mod juru l-eżistenza ta’ dritt ta’ proprjetà/possediment pretiż mir-Rikorrenti fuq “uħud mill-biċċiet” ta’ dan id-deheb, it-talba tar-Rikorrenti fuq l-istess tesorbata għall kollox mill-applikazzjoni tal-artikolu 1 tal-ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni Ewropea u l-artikolu 37 tal-Kostituzzjoni. Konsegwentement il-Qorti ma tirravizza l-ebda ksur tal-Artikolu 37(1) tal-Kostituzzjoni u/jew l-ewwel parti tal-ewwel artikolu protokollari tal-Konvenzjoni fir-rigward ta’ “uħud mill-biċċiet” ta’ dan id-deheb. L-istess jingħad għal-garanzija bankarja numru 21/08 (a’ fol 817) konċessa mill-Qorti b’digriet tal-4 ta’ Settembru 2008 fuq talba għaldaqshekk mill-intimat ħuh Francis Schembri. Ma hemm assolutament xejn fl-atti li juru li din il-garanzija inħarġet mir-Rikorrenti, lanqas fil-garanzija stess. Anzi, kif rilevat mill-intimata Angelina Schembri, “il-garanzija bankarja numru 21/08 maħruġa mill-Lombard Bank (Malta) plc turi li din saret mill-Kont ta’ Francis Schembri.” (ara t-tielet eċċezzjoni a’ fol 19).

*La darba l-atti juru li l-garanzija ma saritx minn flusu iżda minn flus ħuh l-intimat Francis Schembri, r-Rikorrenti ma seta qatt “kellu legitimate expectation li l-proċeduri ta’ separazzjoni ma jdumux dewmien eseġerat” (ara premessa numru 12 a’ fol 2). Jiġi rilevat li dawn il-proċeduri msemmija lanqas biss huma proċeduri ta’ separazzjoni iżda ta’ qsim u likwidazzjoni ġudizzjarja tal-beni. Aktar minn hekk, joħroġ mill-ġurisprudenza fuq kwotata li, sabiex din l- ‘expectation’ tkun legittima, trid tkun ta’ natura konkreta u mhux mera speranza. Magħdud dan, l-istess aspettattiva għandha tkun ibbażata fuq provvediment jew att legali bħal deċiżjoni ġudizzjarja, ħaġa li ma tiffigura ruħha xejn fil-każ in eżami. Tabilhaqq, u fi kliem il-QEBD, it-tama ta’ rikonoxximent ta’ dritt ta’ proprjetà li kien impossibbli li jiġi eżerċitat b’mod effettiv ma tistax titqies bħala “possediment” fis-sens tal-Artikolu 1 tal-Protokoll Nru 1 (ara **Zhigalev v. Russia**, § 131; ara wkoll **Centro Europa 7 S.R.L. and di Stefano v. Italy** [GC], § 173; **Saghinadze and Others v. Georgia**, § 103; **Ceni v. Italy**, § 39; **Bélané Nagy v. Hungary** [GC], § 75 ġia citati supra).*

Minn dan isegwi ċar li ma jeżistu ebda possedimenti/proprjetà li t-tgawdija tagħhom ġiet imfixkla bi ksur tal-artikolu 37(1) tal-Kostituzzjoni u tal-ewwel parti tal-Artikolu 1 tal-Ewwel Protokoll tal-Konvenzjoni. Għaldaqstant it-talba tar-Rikorrenti ma hiex ammissibbli.

*Apparti minn dan kollu ir-rikorrent dejjem seta’ ipproċeda b’azzjoni ordinarja biex jottjeni dikjarazzjoni li id-dehen tiegħu u konsegwentement jittlob ir-revoka ta’ kull ordni li tat il-Qorti (Ara Sentenza fl-ismijiet **Formosa -vs- Grech**, deċiża mill-Qorti tal-Kummerċ fit-18 ta’ Mejju, 1979; **Spiteri -vs- Perry**, deċiża minn din il-Qorti fl-14 ta’ Novembru, 1994, u **Tolio -vs- Komarzynic**, deċiża wkoll minn din il-Qorti fit-28 ta’ Mejju, 1999).*

Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni

Ir-rikorrent jilmenta wkoll li d-dewmien tal-Kawża bejn l-intimati Schembri qiegħed f'kuntast kostituzzjonali jiksrlu id-dritt tiegħu kif imħares minn artikolu 39(1) tal-Kostituzzjoni, b'konsegwenza li dan it-tul qiegħed jippreġudika. Il-Qorti tibda biex tirrileva li huwa l-istess rikorrent li jgħid fir-rikors tiegħu li la huwa parti u l-anqas huwa legittimu kontraddittur għal dawk il-proċeduri. L-ilment tiegħu għaliex qiegħed jgħid li kien hemm konfiska f'dawk il-proċeduri ta' beni li jappartjenu lilu. Il-kelma konfiska ma hija xejn felici għaliex din timplika ġuridikament akkwist da parti tal-Istat. Minn dan kollu ma hemm xejn fl-atti. Tesisti biss kawża bejn tnejn minn nies li kif ben tajjeb jgħid l-istess rikorrent huwa estraneju għaliha.

Artikolu 39(2) tal-Kostituzzjoni jiddisponi hekk :

Kull qorti jew awtorità oħra ġudikanti mwaqqfa b'ligi għad-deċiżjoni dwar l-eżistenza jew l-estensjoni ta' drittijiet jew obbligi ċivili għandha tkun indipendenti u imparzjali; u meta l-proċeduri għal deċiżjoni bħal dik huma mibdija minn xi persuna quddiem qorti jew awtorità oħra ġudikanti bħal dik, il-każ għandu jiġi mogħti smiġn xieraq għeluq żmien raġonevoli (Emfażi tal-Qorti). Ir-rikorrent ma' għandu ebda każ quddiem dik il-Qorti bejn l-intimati Schembri. L-uniku konnessjoni li hemm hi, li l-intimat Francis Schembri jiġi hu r-rikorrent. Il-Qorti hija konvinta, li dawn il-proċeduri qiegħdin isiru biex ikomplu joħolqu problemi lill-intimata Schembri bi kwantita' ta' azzjonijiet u rikorsi li saru sa issa. Forsi jkun tajjeb għar-rikorrent, li jistaqsi min tassew qiegħed itawwal il-proċeduri.”

23. Din il-Qorti tagħmel tagħha dak ikkunsidrat mill-Ewwel Qorti. Issa permezz tal-aggravji r-rikorrent jiffoka l-aktar fuq ir-rimedji milli fuq id-dikjarazzjonijiet mitluba minnu.

24. Fir-rigward tal-ewwel aggravju jiġi meqjus li dak li qed jippretendi r-rikorrent huwa li din il-Qorti tistrieñ fuq ix-xejn biex ir-rikorrent jiggwadanja l-ħafna. Jekk ir-rikorrent ried id-deheb li hu jgħid jappartjenu lilu dak li kellu jagħmel kien li jfittex lill-intimati Schembri u mhux jiftaħ kawża kostituzzjonali kontra l-Istat daqslikieku l-Istat jista jaqbad u jmur, tramite l-aġenti tiegħu, jqalleb fid-deheb biex jara lil min jappartjeni. Dan aktar u aktar meta hemm sentenza tal-Qorti tal-Appell tal-31 ta' Mejju 2013 li

tikkonerma li d-deheb jifforma parti mill-kommunjoni tal-akkwisti bejn l-intimata konjugi Schembri. Ir-rikorrent għażel li jressaq kawża li fis-sustanza tagħha tirrigwarda mertu ta' natura ċivili iżda libbes il-kawża libsa kostituzzjonali.

25. Din il-Qorti anqas ma ssib x'tiċċensura fid-deċiżjoni tal-Ewwel Qorti li d-deheb in kwistjoni ma jingiebx il-Qorti u dan għaliex din il-Qorti hi tal-fehma li dan xorta ma setax iwassal għar-rimedju kif pretiż mir-rikorrent.

26. L-oġġett tat-tieni aggravju huwa l-garanzija bankarja, iżda l-kwistjoni tibqa' l-istess. Jekk ir-rikorrent jgħid li ta garanzija lil ħuh Francis Schembri u huwa ħuh Francis Schembri stess wieħed mill-partijiet ta' kawża li r-rikorrent jgħid ilha għaddejja snin, mela wieħed ma jridx wisq biex jirrealizza li dak li qed jitlob ir-rikorrent ma jistax anqas iwieġeb għalih l-Istat imma dak li lilu għamel tajjeb bil-garanzija li ngħata lok għaliha għaliex il-konvenut, ħu r-rikorrent kien żbanka d-depożitu ta' €96,000 mill-bank, liema depożitu kien ukoll jifforma parti mill-komunjoni tal-akkwisti u li minkejja ordni tal-Qorti biex jirripristina l-ammont, il-konvenut Schembri naqas li jagħmel dan.

27. Jekk hemm arrangament bejn ir-rikorrent u ħuh, dak huma jafuh. Anke li kieku għall-grazzja tal-argument ħarġet garanzija mir-rikorrent a

favur xi wieħed jew waħda mill-intimati, xorta l-kwistjoni hawn tibqa' waħda ċivili bejn l-attur u ħuh.

Deċide

28. Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeċiedi li tiċċhad l-appell bl-ispejjeż kontra r-rikorrent, u billi l-appell hu fieragħ tikkundanna lill-appellant iħallas spejjeż addizzjonali ta' elf ewro (€1,000) skont paragrafu 10 tat-Tariffa A tal-Kap. 12.

Mark Chetcuti
Prim Imħallef

Giannino Caruana Demajo
Imħallef

Anthony Ellul
Imħallef

Deputat Reġistratur
jb